

Franz Kafka: Kormidelník (interpretace)

Kafkova povídka Kormidelník vypráví o muži, patrně kormidelníkovi, jehož záhadný cizinec připravil o vládu nad lodí. Pomoci se kormidelník nedovolá ani u své posádky, jelikož odporovat tajemnému vetřelci se nikdo neodváží.

Na první pohled můžeme v povídce spatřit paralely s Kafkovým osobním životem, který tak často promítal ve svém díle. Autor se pravděpodobně stylizoval do postavy kormidelníka, stejně tak jako do Řehoře Samsy v novele Proměna. V obou případech se jedná o muže, který si vede vlastní život, i když na něm závisí plno lidí – rodina či mužstvo. Vlivem vnějších událostí, kterým nemohou zabránit ani je odvolat, jsou zcela závislí na jednom jediném člověku – muži, který nejspíše představuje Kafkova vlastního otce. Proč se mu nikdo nesnaží vzdorovat? (viz. 11. řádek)

Je opravdu tak mocný a děsivý, jak působí? Věřím, že i v této povídce nám Kafka sděluje svou myšlenku, že člověk se nikdy nemá zaleknout a přestat bojovat za pravdu, protože lhostejností se pouze sám stane vinen jako například v díle Proces. Kde vlastně sebral cizinec to právo na moc? Možná, že kormidelník sám mu umožnil převzít velení nad lodí a zároveň nad svým životem právě tím, že se dostatečně nesnažil porazit ho. Ich forma, kterou autor povídku napsal, umocňuje pocit zoufalství, který příběh navozuje, protože se sami můžeme lépe vcítit do role kormidelníka.

Nejvýrazněji Kafka zobrazil strach lidí ze vzdoru, i když autorita cizince je vlastně pochybná. Posádka raději tupě poslechla nového vůdce a vůbec se nepokusila zastat se svého kormidelníka (viz. 10-11. řádek). Jak pohodlné se zůstat chráněn uprostřed davu a ani na chvíli nevybočit! Nejlehčí je samozřejmě nevidět, neslyšet a pouze následovat silnou osobnost jako stádo ovcí. Copak se nenajde nikdo statečný, kdo by se vetřelci postavil? Sám kormidelník ovšem také nebudí dojem neohroženého hrdiny. Proč se musí opakovaně ptát, zda je opravdu kormidelníkem? Představíme-li si, že cizí muž je ve skutečnosti Kafkův otec a kormidelník sám Kafka, může se zdát, že to, jak otec na Franze působil od úplného dětství po celý život, Franzovi znemožňovalo postavit se zcela na vlastní nohy. Přes všechno, čeho se jeho otec dopustil, se od něj Kafka vlastně nemohl odpoutat. Vždy tu byl, minimálně jako hlas v jeho hlavě. A s tím také strach, že by kdykoliv mohl přijít a připravit Kafku o kormidlo – o vládu nad svým vlastním životem.

Pavla Vavříková, V7.B